

Muutoksia Kelan etuuksiin vuonna 2013

Ensi vuosi tuo merkittäviä muutoksia moniin Kelan maksamiin etuuksiin, etenkin sairausvakuutukseen ja työttömyysturvaan. Osa muutoksista odottaa vielä lakien vahvistamista.

Kansaneläkeindeksiin sidottuja Kelan etuuksia korotetaan ensi vuonna eri tavoin. Kansaneläkeindeksin tarkistuksen perusteella etuuksia korotetaan 2,8 %. Lisäksi tiettyihin etuuksiin tehdään ylimääräinen 0,7 %:n korotus, jonka tavoitteena on kompensoida arvonlisäverokannan nousua. Lapsilisiin ei tule vuonna 2013 indeksikorotusta.

Muutoksia lääkekorvauksiin

Sairausvakuutus korvaa osan asiakkaalle määrätyn lääkkeen kustannuksista perus- tai erityiskorvauksena. Helmikuun 2013 alusta lääkkeiden peruskorvaus alenee nykyisestä 42 %:sta 35 %:iin ja alempi erityiskorvaus 72 %:sta 65 %:iin Ylempi erityiskorvaus (100 %) säilyy ennallaan.

Sen sijaan asiakkaan lääkekustannusten vuotuinen omavastuuosuus (ns. lääkekatto) alenee ensi vuoden alusta 670 euroon. Omavastuuosuuden täytyttyä asiakas maksaa jokaisesta korvattavasta lääkkeestään 1,50 euroa ostokertaa kohti.

Muutoksia yksityisen hoidon Kela-korvauksiin ja matkakorvauksiin

Yksityisen sairaanhoidon korvauksissa siirrytään uuteen korvausjärjestelmään vuoden 2013 alussa. Prosenttiosuuksiin perustuvasta korvauksesta luovutaan, ja Kela vahvistaa lääkärin- ja hammaslääkärinpalkkioille sekä tutkimuksille ja hoidoille taksan. Potilaalle maksettava korvaus on taksan suuruinen.

Laboratorio- ja radiologisia tutkimuksia lukuun ottamatta korvaustaso säilyy ennallaan. Korvausten määrät ovat nähtävissä verkossa 1.1.2013 alkaen osoitteessa www.kela.fi/taksat.

Uudistuksessa luovutaan tutkimuksen ja hoidon yhteydessä perittävästä 13,46 euron kiinteästä omavastuusta..

Matkakustannusten omavastuu nousee

Kelan korvaamien matkojen matkakohtainen omavastuu nousee vuoden 2013 alusta nykyisestä 9,25 eurosta 14,25 euroon. Matkakustannusten vuotuinen omavastuu (ns. matkakatto) nousee tällöin nykyisestä 157,25 eurosta 242,25 euroon.

Korotukset sairauspäivärahan ja kuntoutusrahan vähimmäismääriin

Sairauspäivärahan ja kuntoutusrahan vähimmäismääriä korotetaan 3,5 %. Minimipäiväraha nousee 22,96 eurosta 23,77 euroon arkipäivältä. Kela korottaa vähimmäismääräiset päivärahat ilman hakemusta 1.1.2013 alkaen.

Vuonna 2013 alkavien, työtuloihin perustuvien sairaus- ja osasairauspäivärahojen sekä kuntoutusrahan tulorajat tarkistetaan palkkakertoimella, joka nousee 2,78 %. Päivärahan perusteena olevista työtuloista vähennetään 3,89 % vakuutusmaksuvähennyksenä. Palkkakero ei kuitenkaan korota niitä työtuloihin perustuvia päivärahoja, joita on alettu maksaa ennen vuodenvaihdetta.

Sairausvakuutusmaksuihin pieniä muutoksia

Vakuutettujen sairaanhoitomaksu on ensi vuonna 1,3 % kunnallisveron alaisesta ansiotulosta. Verotettavista eläke- ja etuustuloista perittävä maksu on 1,47 %. Molemmat maksut nousevat 0,08 prosenttiyksikköä vuodesta 2012.

Työnantajan sairausvakuutusmaksu on 2,04 % ja palkansaajien sekä yrittäjien päivärahamaksu on 0,74 % palkasta tai työtulosta. Molemmat maksut laskevat 0,08 prosenttiyksikköä vuodesta 2012.

Työterveyshuollon laskennalliset enimmäismäärät on vahvistettu

Kela korvaa työnantajalle ja yrittäjälle työterveyshuollon kustannuksia enintään vuosittain vahvistettavien enimmäismäärien mukaan. Työntekijäkohtainen enimmäismäärä nousee tilikaudelta 2012 maksettavissa korvauksissa noin 2,1 % vuoteen 2011 verrattuna. Yrittäjäkohtainen enimmäismäärä nousee vuonna 2013 maksettavissa korvauksissa samoin noin 2,1 % vuoteen 2012 verrattuna.

Pidennystä isyysvapaisiin

Isälle tarkoitettu vapaa on jatkossa kaikkiaan 54 arkipäivää eli noin 9 viikkoa. Isä voi vatedeskin pitää enintään 18 arkipäivää vapaata samaan aikaan kun äiti saa äitiys- tai vanhempainrahaa. Loput tai halutessaan kaikki isyysrahapäivät isä voi pitää äitiys- ja vanhempainrahakauden jälkeen.

Muutoksessa nykyinen isäkuukausi jää pois. Isän vapaisiin ei enää vaikuta se, pitääkö isä vanhempainrahapäiviä. Isyysrahapäivät eivät myöskään vähennä vanhempainrahapäiviä. Isyysvapaata voi myös siirtää nykyistä pidemmälle. Vapaa tulee pitää ennen kuin lapsi täyttää 2 vuotta tai ennen kuin adoptiolapsen hoitoon ottamisesta on kulunut 2 vuotta.

Isyysvapaa muuttuu 1.1.2013 alkaen ja se koskee niitä perheitä, joilla erityisäitiysraha, äitiysraha tai adoptioperheissä vanhempainraha on alkanut 1.1.2013 jälkeen. Jos etuus on alkanut vuoden 2012 puolella, isän isyysraha maksetaan edellisen lain mukaan, vaikka lapsi olisi syntynyt vuoden 2013 puolella.

Korotuksia perhe-etuuksiin

Äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan vähimmäismääriin tehdään 3,5 %:n korotus. Minimipäiväraha nousee 22,96 eurosta 23,77 euroon päivässä. Kela korottaa vähimmäismääräiset päivärahat ilman hakemusta 1.1.2013 alkaen.

Vuonna 2013 alkavien, työtuloihin perustuvien vanhempainpäivärahojen tuloajat tarkistetaan palkkakertoimella, joka korottaa työtuloihin perustuvia vanhempainpäivärahoja 2,8 %. Vuoden 2013 palkkakerroin ei kuitenkaan korota niitä työtuloihin perustuvia vanhempainpäivärahoja, joita on alettu maksaa ennen vuodenvaihdetta.

Lapsilisiin ei tule korotuksia vuosina 2013–2015. Lapsilisien indeksitarkistukset tehdään seuraavan kerran vuonna 2016.

Lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tukeen tulee 2,8 %:n korotus. Kela korottaa etuudet ilman hakemusta 1.1.2013 lukien.

Alle 3-vuotiaasta lapsesta maksettava kotihoidon tuen hoitoraha korottuu 327,46 eurosta 336,67 euroon kuukaudessa. Perheen toisesta alle 3-vuotiaasta maksetaan 100,79 euroa ja kustakin muusta alle kouluikäisistä 64,77 euroa. Kotihoidon tukeen kuuluu myös perheen tuloista riippuva hoitolisä, joka on enintään 180,17 euroa.

Yksityisen hoidon tuen hoitoraha nousee vuoden alussa 171,40 euroon lasta kohden.

Osittainen hoitoraha korottuu 96,41 euroon kuukaudessa.

Elatustuki ja elatusapu ovat sidottuja elinkustannusindeksiin, joka nousee 1.1.2013 alkaen 2,63 %. Elatustuki on ensi vuoden alusta 151,85 euroa lapsesta kuukaudessa. Kela korottaa maksussa olevia elatustukia automaattisesti. Elatusvelvollisen tulee maksaa korotettua elatusapua 1.1.2013 alkaen. Myös elatusapuvelan maksuvapautuksen tuloajat muuttuvat indeksikorotuksen verran.

Työttömyysturvaan muutoksia

Työttömän perusturvaan tehdään 3,5 %:n korotus. Täysi peruspäiväraha ja työmarkkinatuki ovat ensi vuonna 32,46 e/pv eli noin 698 e/kk. Tästä menee kuitenkin veroa 20 %, joten perusturvan varassa elävä työtön saa noin 558 euroa.

Ensi vuonna puolison tulot eivät enää vähennä työmarkkinatuen tai kotoutumistuen määrää. Niiden työttömien työnhakijoiden, joiden työmarkkinatuki tai kotoutumistuki on hylätty puolison tulojen vuoksi tai jotka eivät ole hakeneet tukea tästä syystä, pitää tehdä uusi hakemus.

Ne työmarkkinatukipäätökset, joissa puolison tuet ovat vähentäneet tuen määrää, korotetaan Kelassa automaattisesti, eikä uutta hakemusta tarvita.

Lomakorvauksien jaksotuksesta luovutaan ensi vuoden alussa. Työttömyysetuuksia aletaan maksaa heti työttömyyden alettua siten, etteivät loppupalkassa maksetut lomakorvaukset enää vaikuta maksamisen alkamiseen.

Pitkäaikaistyöttömien työllistymistä tuetaan määräaikaisella työllistymisrahaa kokeilulla. Esityksen mukaan työmarkkinatuki maksetaan työllistymisrahana ensimmäisen työssäolokuukauden ajalta pitkäaikaistyöttömälle henkilölle, joka ottaa vastaan vähintään 3 kuukautta kestävänsä työn.

Työllistymisrahaa voidaan maksaa myös osa-aikaisen työn alussa. Kolmivuotinen kokeilu toteutetaan kuntakokeiluun osallistuvilla paikkakunnilla. Työllistymisraha haetaan työ- ja elinkeinotoimistosta, joka myös tutkii sen saamisen edellytykset.

Yleiseen asumistukeen pieni korotus

Yleistä asumistukea korotetaan ensi vuoden alusta vuokrien nousua vastaavasti. Samalla tuensaajien tuloajaja korotetaan vastaamaan työttömän perusturvan nousua.

Asumistuen myöntäminen edellyttää, että ruokakuntaan kuuluvien henkilöiden kuukausitulojen yhteismäärä ei ylitä valtioneuvoston asetuksessa vuosittain vahvistettua perusomavastuuta. Perusomavastuun tuloajaja korotetaan ensi vuoden alusta 25 e/kk. Korottamisen jälkeen täysimääräiseen asumistukeen oikeuttava tuloajaja nousee yksin asuvalla 675 eurosta 700 euroon kuukaudessa. Lisäksi asumismenojen omavastuuosuuksiin tehdään inflaatiotarkistus.

Asumistuessa hyväksyttäviä enimmäisasumismenoja korotetaan 0,40 euroa neliometriä kohden kuukaudessa. Korotus vastaa tuensaajien vuokrien nousua. Korotus nostaa keskimääräistä asumistukea noin 5,50 e/kk.

Tuloajajien korotuksen ja enimmäisasumismenojen nousun ansiosta keskimääräisen asumistuen arvioidaan nousevan nykyisestä 280 eurosta 288 euroon ensi vuonna. Kela tarkistaa yleisen asumistuen määrän automaattisesti seuraavan tarkistuksen yhteydessä.

Yleisen asumistuen tarkistusjakso pidentyy

Kun pitkäaikaistyötön työllistyy ja hänen tulonsa nousevat, asumistuki on tarkistettu kolmen kuukauden kuluttua työllistymisestä. Ensi vuoden alussa tarkistusjakso pidentyy siten, että asumistuki tarkistetaan vasta sitten, kun työllistymisestä on kulunut kuusi kuukautta.

Esimerkiksi jos työmarkkinatukea tai peruspäivärahaa yli vuoden saanut asiakas työllistyy 15.5., uudistuksen vuoksi tarkistus voidaan lykätä tehtäväksi vasta 1.12.

Korotuksia vammaistukiin

Veteraanilisään tehdään 50 euron tasokorotus, jolloin se on vuoden 2013 alusta 104,42 euroa kuukaudessa.

Keliakiaa sairastaville maksettavan ruokavaliokorvauksen määrä nousee nykyisestä 21 eurosta 23,60 euroon kuukaudessa.

Alle 16-vuotiaan ja 16 vuotta täyttäneen vammaistuet sekä eläkettä saavan hoitotuki nousevat vuodenvaihteessa 3,5 %.

Vammaistuen uudet määrät ovat: perusvammaistuki 92,31 e/kk, korotettu vammaistuki 215,40 e/kk ja

ylin vammaistuki 417,68 e/kk.

Eläkettä saavan hoitotuen uudet määrät ovat: perushoitotuki 61,83 e/kk, korotettu hoitotuki 153,91 e/kk ja ylin hoitotuki 325,46 e/kk.

Kelan eläkkeet nousevat 3,5 %

Kansaneläke, takuueläke ja perhe-eläke nousevat 3,5 %. Indeksikorotukset tehdään automaattisesti ilman hakemusta.

Täysi takuueläke nousee 25,09 euroa eli 738,82 euroon kuukaudessa. Tämä on Suomessa asuvan henkilön vähimmäiseläkkeen bruttomäärä vuonna 2013. Takuueläkkeestä vähennetään henkilön kaikki muut eläkkeet, eikä sitä saa lainkaan, kun muut eläkkeet yhteensä tuovat lähes saman vähimmäisturvan.

Täysi kansaneläke yksin asuvalle henkilölle nousee 21,39 euroa eli 630,02 euroon kuukaudessa. Parisuhteessa olevan täysi kansaneläke nousee 18,98 euroa eli 558,83 euroon kuukaudessa.

Lesken alkueläke on ensi vuonna 324,93 euroa kuukaudessa. Lasta huoltavan lesken jatkoeläkkeen täysi määrä vastaa kansaneläkettä. Lapsen perhe-eläkkeen perusmäärä nousee 59,79 euroon kuukaudessa.

Eläkkeensaajan asumistuen tulorajat korottuvat kansaneläkeindeksin nousua vastaavasti 2,8 % ja hyväksyttävien asumismenojen enimmäismäärät nousevat asumismenojen nousua vastaavasti 3,8 %.

Vesi-, lämmitys- ja omakotitalon kunnossapitomenot (ns. hoitomenonormit) nousevat vastaten keskimääräistä kustannusten nousua. Lämmitysnormi nousee kaikissa kuntaryhmissä 0,04 e/kk neliötä kohden. Vesinormi nousee 2,63 euroa ja se on henkilöä kohden 27,15 e/kk. Omakotitalon kunnossapitonormi nousee kansaneläkeindeksillä 40,59 euroon kuukaudessa. Korotukset otetaan huomioon seuraavassa asumistuen tarkistuksessa.

Lisätietoja asiakkaalle:

Kelan etuudet numeroina 2013 (pdf)

[http://www.kela.fi/in/internet/liite.nsf/NET/181212163340ML/\\$File/Kelan_etuudet_numeroina_numeroliite2013_19122012tilanne.pdf?](http://www.kela.fi/in/internet/liite.nsf/NET/181212163340ML/$File/Kelan_etuudet_numeroina_numeroliite2013_19122012tilanne.pdf?OpenElement)
OpenElement

Verkossa

Kelan verkkosivuilla uudet etuusmäärät julkaistaan 1.1.2013.

- www.kela.fi/lapsiperhe
- www.kela.fi/asumistuki
- www.kela.fi/tyottomyys
- www.kela.fi/sairastaminen
- www.kela.fi/kuntoutus
- www.kela.fi/vammaistuet
- www.kela.fi/elakkeet
- www.kela.fi/tyoterveys